

**SHORT
CUT**

**MALE PŘIBĚHY
VELKÁ TÉMATA**

PLÁN LEKCE

Autorem lekce je:
**Centrum Edukacji
Obywatelskiej
(Polsko)**

NÁZEV:

Zpívej

Máme svůj hlas aneb Každý z nás se může stát lídrem změny

DOPORUČENÝ VĚK:

12–15 let

DĚLKA:

- Lekce 1 – 45 min.
- Lekce 2 – 45 min.

CÍLE:

Rozvíjet v žácích proaktivní postoj vůči svému okolí.

Žáci:

- jsou motivováni ke společenské angažovanosti
- posilují svou schopnost efektivního rozhodování
- se učí spoluodpovědnosti za své okolí

POMŮCKY:

- velké archy papíru
- psací potřeby
- lepicí papírky
- tabule/flipchart

POSTUP:

LEKCE 1

1. Hodinu zahájíme **projekcí filmu**.
2. Požádáme žáky, aby se podělili o své bezprostřední dojmy. Ptáme se: *Jaké emoce ve vás film vyvolal?* Vyzveme žáky, aby se snažili vyjádřit své pocity prostřednictvím jednoho slova.
3. Poté sdělíme žákům, že dnes budeme mluvit o tom, co to znamená být lídr, kdo se jím může stát a jaký můžeme mít my sami vliv na naše bezprostřední okolí. Nejprve napíšeme na tabuli heslo LÍDR. Ptáme se žáků: *Jak si lídra představujete? S čím si ho spojíte?* Jednotlivé odpovědi zapisujeme na tabuli (např. vůdce, strůjce změn, ten, který řídí ostatní).
4. Následně žáky vyzveme, aby ve dvojicích diskutovali o čtyřech tématech souvisejících s filmem:
 - Chování a povahové rysy učitelky
 - Chování a povahové rysy Lizy
 - Důsledky jednání učitelky vůči skupině (pocity jednotlivých dětí, atmosféra apod.)
 - Důsledky jednání Lizy vůči skupině (pocity jednotlivých dětí, atmosféra apod.)
5. Poté diskutujeme o jednotlivých postřezích žáků s celou třídou a zapisujeme je na tabuli. Ptáme se žáků: *Kterého hrdinu nebo hrdinku filmu byste označili za lídra?* Vysvětlíme žákům rozdíl mezi člověkem, který pouze formálně disponuje mocí, a skutečným lídrem. Zdůrazníme také, že ve filmu se objevuje více lídrů: kromě Lizy je to Žofi, která iniciovala aktivity dětí, jež s ní spolupracovaly.
6. Na závěr shrneme práci celé třídy a vyjmenujeme, jakými rysy se vyznačuje *inkluzivní leadership* neboli takové vedení, při němž má lídr odvahu překonávat bariéry, kterým čelí lidé ohrožení vyloučením, cení si různorodosti; dbá na to, aby se mohl každý jednotlivec plně angažovat v životě celé skupiny, a při realizaci cíle zohledňuje potřeby a zájmy všech.

LEKCE 2

Cvičení 1 – Měníme se aneb Společně jde všechno líp

1. Sdělíme žákům, že si zahrajeme hru.
2. Požádáme je, aby se postavili do dvou řad naproti sobě a každý měl někoho ve dvojici. Dále vyzveme žáky z první řady, aby se obrátili ke své dvojici zády. Žáky v druhé řadě pak vyzveme, aby změnili tři věci na svém zevnějšku. Následně se žáci z první řady otočí a hádají, co se změnilo. Na závěr si dvojice vymění své role.
3. V dalším kole požádáme žáky, aby na svém zevnějšku změnily osm věcí.
Poznámka: Upozorníme žáky, že není možné měnit svůj zevnějšek za využití předmětů nacházejících se ve třídě, mohou využít pouze předměty ostatních žáků. Vyzveme je, aby mezi sebou začali vzájemně spolupracovat.
4. Po skončení hry se žáků ptáme:
 - *Bylo pro vás snadné změnit něco na svém zevnějšku?*
 - *Bylo pro vás snadné všimnout si rozdílů v zevnějšku jiné osoby?*
 - *Co vám při plnění tohoto úkolu nejvíce pomohlo?*
 - *Jak myslíte, že tato hra souvisí s tématem lídra a vedení lidí?*
5. Na závěr shrneme odpovědi žáků a zdůrazníme, že pozorování potřeb, všímavost, schopnost rozpoznat změny a schopnost spolupráce jsou důležité rysy každého lídra.

Cvičení 2 – Synchronizace

1. Na úvod se žáků ptáme: *Víte, co znamená pojem synchronizace?* Pokud ne, pojem vysvětlíme. Dále se ptáme: *V jakých situacích jste slovo synchronizace slyšeli?* Pokud nepadnou žádné příklady, zmíníme spojení „synchronizovat čas na hodinách“, „synchronní plavání“ apod. Pakliže žáci ani tyto pojmy neznají, dovysvětlíme je.
2. Poté navrhneme, že téma rozšíříme o pojem *chameleonský efekt* z oblasti sociální psychologie. Prozradíme žákům, že sociální psychologové dokázali, že zkušenost synchronizace pohybů s jiným člověkem vede k nárůstu vzájemné oblíbenosti. Tento mechanismus psychologové nazvali chameleonský efekt (angl. chameleon effect). Pakliže se dva lidé mají rádi, začínají se „sehrávat“ v chování, gestech a jazykových prostředcích. Ptáme se žáků: *Zažili jste už někdy podobnou situaci s někým ze svého okolí?*
3. Následuje **projekce části filmu** (stopáž 11:15–11:55 min.).
4. Následně se žáků ptáme: *Jak je ve filmu zobrazen vývoj přátelství mezi Žofi a Lizou?* Během společné diskuse se ujistíme, že si žáci všimli, jakým způsobem funguje souhra mezi dívkami. Diskusi uzavřeme informací, že filmoví tvůrci často využívají podobný druh scén, v nichž se objevuje synchronizace. Naznačují tím, že se protagonisté mají navzájem v oblíbenosti, anebo opačně poukazují na nesouhru v jejich chování, která signalizuje nedostatek sympatií.
5. Následuje **projekce další části filmu** (stopáž 20:15–20:40 min.). Úryvek ukazuje, jak je souhra mezi lidmi důležitá při naplňování společenských cílů. Vyzveme žáky k diskusi a ptáme se jich: *Synchronizují se hrdinové filmu s dalšími postavami? Pokud ano, jak? Co jim musí být společné?*
6. V závěru rozdělíme žáky do dvou skupin. Jejich úkolem bude synchronizace při vytleskávání nebo vyklepávání určitého rytmu. Rytmus jim přitom nestanovujeme ani nepřidáváme žádná další pravidla. Pouze určíme, která skupina začne jako první. Po zaznění signálu „start“ začne první skupina tleskat nebo klepat do rytmu, zatímco druhá hodnotí úroveň synchronizace. Tleskání může přestat v okamžiku, kdy druhá skupina vyhodnotí, že se členové první skupiny sehráli. Následně si skupiny vymění role a hra začíná nanovo.

7. Po ukončení tleskání vyzveme žáky, aby svou aktivitu shrnuli. Ptáme se: *Cítili jste se při synchronizační hře dobře? Co mělo vliv na to, že se vám synchronizace nakonec ne/podařila? Má při snaze o vzájemnou souhru význam pozornost vůči ostatním, kterou jsme trénovali ve Cvičení 1?*

DOMÁCÍ ÚKOL

1. Vyzveme žáky k malému experimentu. Po celý nadcházející týden se stanou lídrem změny, jakou by rádi spatřili ve svém vlastním okolí. Sdělíme jim, že každý z nich má plnit svůj vlastní cíl prostřednictvím činnosti, kterou bude vykonávat každý den. Každý z nich bude mít navíc do dvojice žáka, který ho bude v jeho snažení podporovat prostřednictvím každodenních diskusí.
2. V příští hodině s žáky prodiskutujeme výsledky. Nejprve je vyzveme, aby si ve dvojicích řekli, jaká podpora pro ně byla nejpřínosnější. Žáci pak sdělí ostatním, čeho za celý týden dosáhli.
3. V úkolu lze pokračovat i v následujících týdnech s tím, že žáky vyzveme, aby si na lepicí papírky sepsali, jaké jsou jejich sny a aktivity. Papírky pak můžeme vyvěsit na třídní nástěnku. V každém dalším týdnu tak mohou jiní žáci buďto pokračovat ve své činnosti, anebo si přibrat aktivitu žáka, která je inspirovala. Činnosti, které byly v konkrétním týdnu splněny, si může každý z nich označovat samolepicími tečkami umístěnými vedle papírku s návrhem aktivit.

Doporučené materiály:

Profily dětí z celého světa, které se angažují v sociálních aktivitách a zasazují se za změny v různých oblastech (ENG):

<https://www.facebook.com/CTCTWORG/>